

Effekter av Corona covid-19 och fattade beslut

Foto: Boliden

Kerstin Hallsten
Chefekonom
kerstin.hallsten@industriarbetsgivarna.se
0702-67 70 25

Kraftiga effekter på den ekonomiska utvecklingen

- Än så länge finns det inte mycket ny data över den faktiska utvecklingen eller förväntningar. Finansiell information finns det däremot mer av.
- Statistik över faktisk utveckling i Kina visar på stora fall i industriproduktion, export, investeringar och konsumtion (mellan 15 och drygt 25 procent).
- På arbetsmarknaden har det skett en tydlig försämring i exempelvis Kina, USA, Norge och i Sverige. I Sverige har vi fått en kraftig uppgång i antal varsel. Hittills i mars bedömer Arbetsförmedlingen att cirka 20 000 har blivit varslade om uppsägning, vilket är ungefär i linje med den högsta noteringen som inträffade under finanskrisen.
- Förtroendeindikatorer rasar i Kina, USA och Tyskland.
- Fallen är i många fall historiskt stora.
- På de finansiella marknaderna är det tydligt att viljan att ta risk är borta och möjligtvis påverkas utvecklingen av begränsande regelverk och likviditetsproblem. Börskurserna faller, liksom priset på andra finansiella tillgångar och råvaror – även guldpriset. Detta medför att räntor faktiskt stiger, även på långa statspapper i länder som USA – kanske för att utbudet ökar och att likviditeten är låg. Att spreadar nu ökar på mer riskabla tillgångar är helt väntat.

Visa konsekvenserna av de val som görs

Världen har nu drabbats av en pandemi. Detta en katastrof ur ett mänskligt perspektiv eftersom många har insjuknat och avlidit. Många drastiska åtgärder har samtidigt vidtagits, som ligger långt ifrån det normala, och människor har behövt ställa om sina liv på ett sätt som få hade kunnat föreställa sig.

Utbrottet av Corona covid-19 och framförallt de efterföljande politiska åtgärderna har fått och kommer att få omfattande ekonomiska konsekvenser. Nedstängd produktion, minskad rörlighet och konsumtion, brutna globala värdekedjor, brist på containers, likviditetsproblem, allmän oro och kraftiga reaktioner på de finansiella marknaderna med bland annat stora börsfall minskar och kommer att minska den ekonomiska aktiviteten globalt och i Sverige. Detta kommer oundvikligen också att få katastrofala följder för många människor i termer av försämrad välfärd, högre arbetslöshet, förlorade värden på tillgångar, konkurser och kraschade livsverk och drömmar.

Många initiativ har vidtagits från regeringen, Riksbanken och myndigheter för att begränsa de negativa effekter som drabbar individer och företag som en följd av de åtgärder som vidtas för att begränsa smittspridningen. Detta är såklart positivt.

Detta är såklart positivt. Men det är önskvärt med en bredare analys från politiskt håll där konsekvenserna på samhället i stort av alla åtgärder som vidtas belyses och tydliggörs. Och det fattas en presentation av alternativa vägar att gå. I ett läge som detta är det avgörande att analysera och visa både de positiva konsekvenserna men även de negativa konsekvenserna av olika vägval. Och då handlar det om både de som inträffar i närtid och framöver. Självklart är sådana analyser extremt osäkra men kan ändå ge viktiga insikter och ökad förståelse för de val som görs.

Vilka slutsatser som sedan dras av en sådan bredare analys är så klart inte givet och kommer självklart påverkas av olika värderingar. Det är möjligt att slutsatsen blir att den väg man valt är det mest lämpliga. Men det förefaller som att beslut nu fattas i panik utan hänsyn till hur åtgärderna påverkar individer och samhället i stort och på sikt.

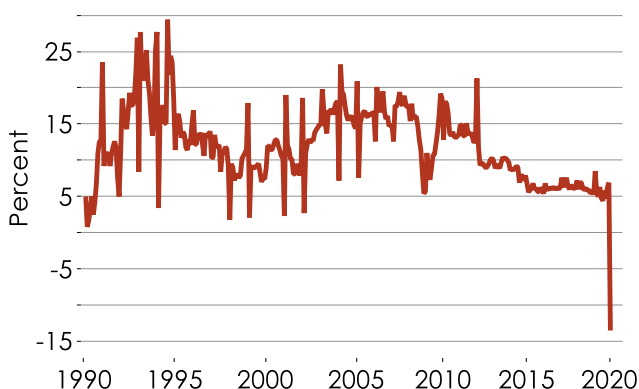
Diagrambilaga

Kina

Utbrottet av coronaviruset har medfört att produktionen stannat av, att leveranser inte blir av, investeringar faller, att konsumtionen faller och att turismen påverkats negativt. Ny statistik visar på att industriproduktionen i februari föll med nästan 15 procent i årstakt. Motsvarande siffra för exporten var drygt 15 procent. Även importen hade minskat under samma period men i mindre utsträckning. De privata investeringarna hade i februari minskat med 26 procent på ett år. Arbetslösheten steg brant. Det blev även ett stort fall i inköpschefsindex för februari för alla delkomponenter (se diagram 1.4). Globala inköpschefsindex för både tillverkningsindustrin och tjänstesidan föll också, vilket drevs av utvecklingen i Kina (se diagram 1.5). I flertalet andra ekonomier med undantag för Kinas grannländer steg index.

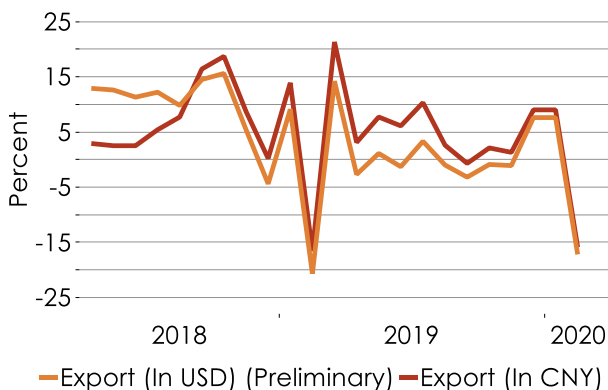
1.1 Industriproduktion i Kina

Årstakt

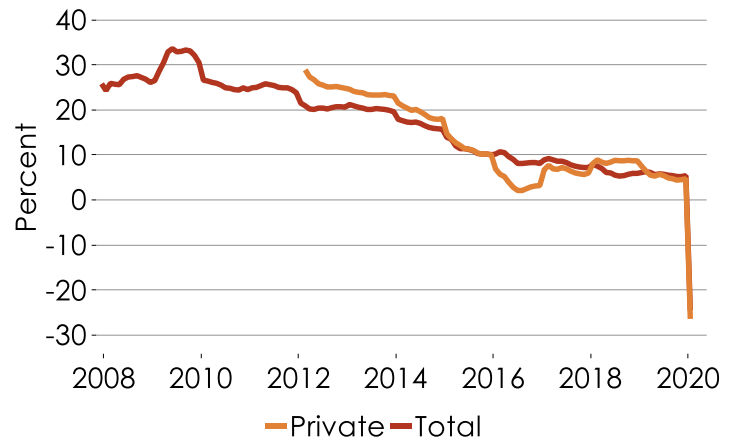
1.2 Export i Kina

Årstakt

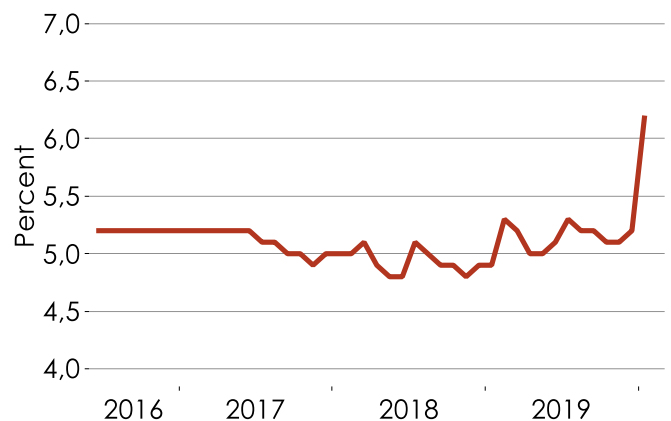
1.3 Investeringar i Kina

Procent

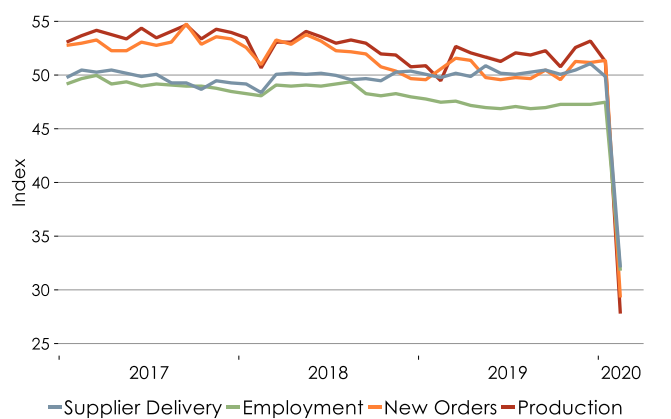
1.4 Arbetslöshet i Kina

Procent

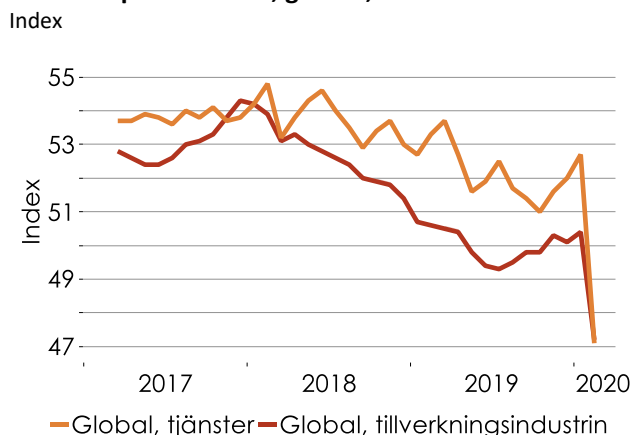
1.5 Inköpschefsindex, tillverkningsindustrin

Index

Källa: China Federation of Logistics & Purchasing och Macrobond

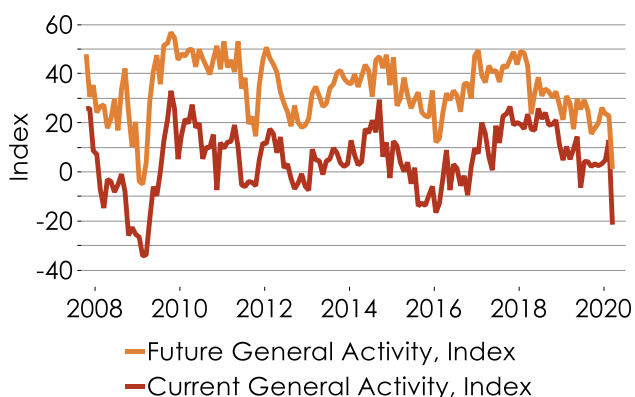
1.6 Inköpschefsindex, globalt, Markit

USA

I USA där utvecklingen av coronaviruset ligger efter den i Kina finns ännu inte så mycket data tillgänglig. Det har dock kommit lite barometerdata, som New York Feds barometer över aktiviteten i tillverkningsindustrin. Indexet över nuvarande och framtida aktivitet föll brant.

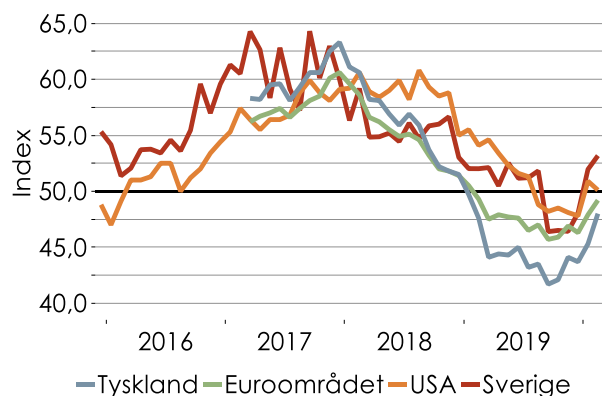
1.7 Stämmningsläget i tillverkningsindustrin, Federal Reserve Bank of New York, Empire State Manufacturing Survey

Euroområdet

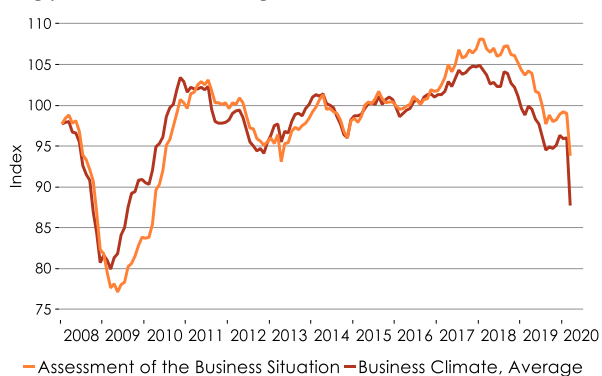
En viss uppgång skedde i inköpschefsindex i februari både för euroområdet som helhet och i Tyskland (se diagram 1.6). Indikatorerna är dock delvis missvisande då de påverkas av leverantörernas leveranstider. En ökad leveranstid tolkas som något positivt då detta normalt är förknippat med en högre efterfrågan. Men i detta fall återspeglar ökade leveranstider snarare den utbudstörning som inträffat med problem i distributionskedjorna i spåren av coronaviruset. I IFO-indexet blev det däremot ett kraftigt fall i mars (se diagram 1.7).

1.8 Inköpschefsindex, tillverkningsindustrin

1.9 IFO-index i Tyskland

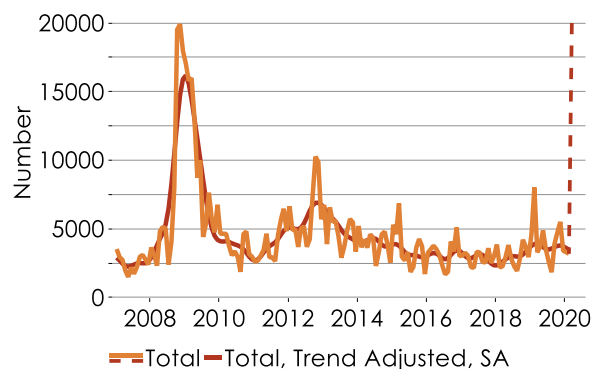
Årlig procentuell förändring

Sverige

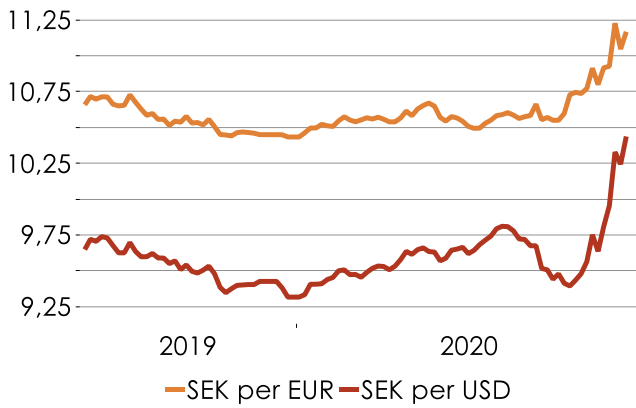
I Sverige har vi sett en snabb uppgång i antalet varsel under mars. Häften av varslen är inom hotell och restaurang, men det börjar sprida sig till andra delar av ekonomin. Efter hotell och restaurang är det mycket varsel i rese- och bemanningsbranschen, följt av transport och handel. Än så länge är varslen i industrin och byggverksamheter inte så stora. Varslen är vidare koncentrerade till storstadsregionerna, även det även sker varsel ute i landet.

1.10 Varsel i Sverige

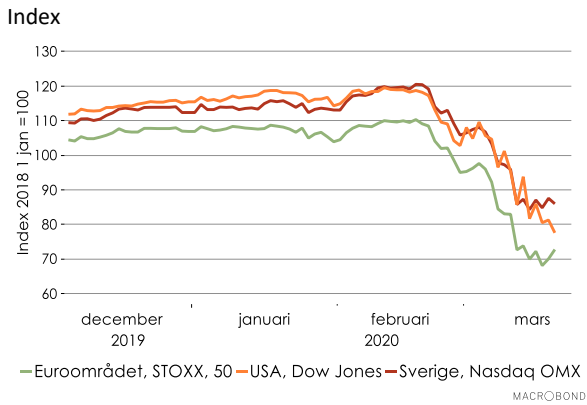

Finansiella marknader

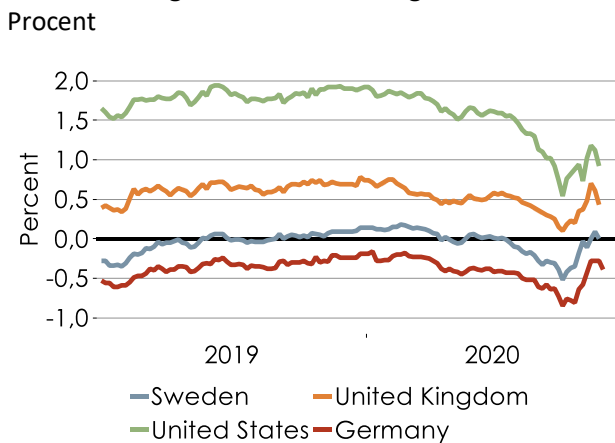
1.11 Kronans växelkurs

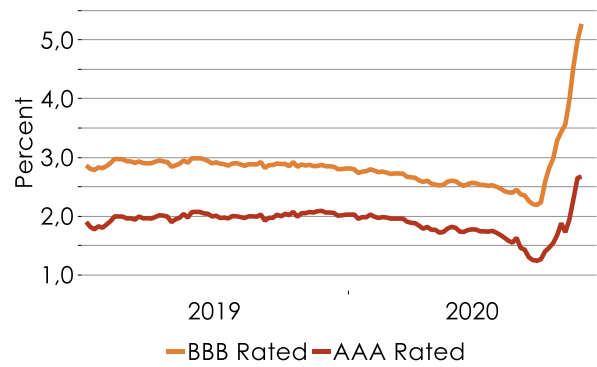
1.12 Aktieindex

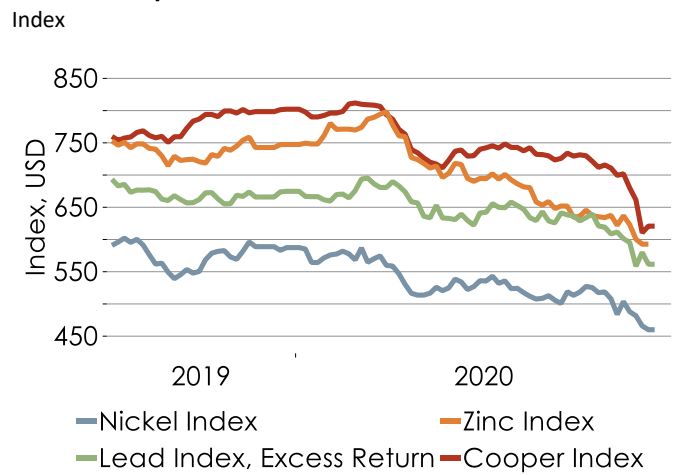
1.13 Statsobligationsräntor, 10-åriga

1.14 Räntor på företagsobligationer i USA, 5-åriga Procent

1.15 Råvarupriser

1.16 Råvarupriser

